

[Kaj Poulsen]

Arbejdsministerens adfærd i denne sag findes besynderlig, idet Folketinget og regeringen gentagne gange har udtrykt enighed om, at handicappedes problemer skulle løses inden for den sektor, hvor problemerne opstår. Handicappedes arbejdsmarkedsproblemer må ikke gøres til et socialt problem.

Svar (31/10 91):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Forsøgsordningen for personlig assistance til handicappede i erhverv har nu eksisteret i godt 3 år. De foreløbige erfaringer med ordningen har overvejende været positive, men der har fra flere sider været ønske om, at sagsgangen skulle forenkles.

Ordningen er placeret dels i det sociale system, dels i det arbejdsmarkedspolitiske system, idet ansøgning om personlig assistance rettes til social- og sundhedsforvaltningen (bistandskontoret) i ansøgerens bopælskommune og sagen afgøres i arbejdsformidlingen.

Da det synes hensigtsmæssigt at samle administrationen af ordningen ét sted, har socialministeren og arbejdsministeren drøftet, hvor ordningen skulle placeres, såfremt ordningen blev gjort permanent.

På baggrund af disse overvejelser vil regeringen i den nærmeste fremtid fremsætte lovforslag om, at personlig assistance til handicappede placeres under Arbejdsministeriet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 79:

Forslag til lov om eksportkredit.

Af industriministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 30/10 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bjørn Westh (S):

Det er en vigtig lov, vi her skal behandle. Det er vigtigt både for beskæftigelsen og for virksomhedernes udviklingsmuligheder, at der er en god eksportkreditordning her i landet.

Det er ikke mindst vigtigt, at nyetablerede, mindre virksomheder og virksomheder, der

skal påbegynde eksport, kan få gode vilkår i starten, og det er vel også det, Berlingske Tidende har tænkt på, når man taler om, at ungdomskoven i dansk erhvervsliv skal have gode muligheder, og peger på, at lovforslaget ikke må betyde, at de bliver ladt i stikken. Jeg har også forstået, at Industrirådet har gjort sig de samme bekymringer. Det behøver ikke nødvendigvis at blive konsekvensen af lovforslaget, men det kan det blive, hvis vi ikke passer på.

Lovforslaget er en logisk konsekvens af gennemførelsen af EF's indre marked, og det skal sikre, at der ikke gives statsstøtte til almindelige, kommercielle kreditter. Det ønsker vi ikke der skal være, vi håber også, at de bliver afskaffet i andre lande, og vi mener, at ministeren må sikre det, inden man bliver alt for rigoristisk her i landet.

En sådan kontrol af, at der ikke sker ulovlig statsstøtte, foregår selvfølgelig lettest, når kreditterne gives af et særskilt selskab. Vi tror, at det er rigtigt at oprette et sådant selskab, og vi tror også, at det er rigtigt at gøre det nu, så man kan tage konkurrencen op med de selskaber, der ellers frit kunne passere grænsen efter den 1. januar 1993.

Det er vigtigt at bemærke, at EF ikke stiller krav om, at kommercielt drevne eksportkreditselskaber skal være ejet af staten eller private eller eventuelt af begge i fællesskab. EF stiller os frit med hensyn til ejerform, og Socialdemokratiet mener, at et statsligt selskab vil være den bedste garanti for den ungskov, jeg før omtalte. Ungskoven skal hjælpes, risikovillighed skal ind her som et succeskriterium for ordningen. Men et velfungerende eksportkreditfirma vil også tabe penge, og her er vi bange for, at et privat, kommercielt selskab i sine bestræbelser for at opnå størst muligt resultat vil være fristet til at være for påholdende over for nye virksomheder og nye eksportfremstød. På den baggrund er vi meget skeptiske over for regeringens ønske om frasalg til private, og dette punkt må drøftes grundigt i udvalget.

Vi vil i udvalget også drøfte de fortsatte statslige garantier over for ulande og Østlande. Vi ønsker, at der skal være tilstrækkelige midler og gode vilkår. Vi vil gerne være med til at effektivisere og forenkle administrationen, hvor det er muligt. Det er vigtigt for erhvervslivet med en meget effektiv administration her, og mit indtryk er, at det gamle system somme

[Bjørn Westh]

tider har været for omstændeligt og besværligt for virksomhederne. Det er vigtigt for os af hensyn til beskæftigelse og eksport, at vi får etableret en god ordening, og derfor vil vi arbejde positivt med sagen i udvalget.

Kai Dige Bach (KF):

Da vor ordfører, hr. Flemming Hansen, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne fremføre Det Konservative Folkepartis mening om forslaget.

Det lovforslag, industriministeren har fremsat, er en tiltrængt modernisering af den nu gældende lov om Danmarks Erhvervsfond som en konsekvensændring af lov om erhvervsfremme. I den konservative folketingsgruppe er vi glade for det, dels på grund af indholdet, dels fordi det langsigtet er tilpasset udviklingen inden for det indre marked.

Ud over de her nævnte forhold synes vi, at den privatiseringstanke, der ligger i lovforslaget, er sympatisk, og vi kan tilslutte os lovforslaget.

Pia Larsen (V):

Venstre kan også give tilslutning til dette forslag, som går ud på at opdele den eksisterende eksportkreditordning i et kommercielt forretningsområde og en statslig eksportkreditordning, hvor den statslige del skal omfatte de risici, der ikke kan forsikres på kommercielle vilkår.

Det kommercielle forretningsområde skal ifølge lovforslaget ligge i et forsikringsaktieselskab med en kapital på 200 mio. kr., som tegnes af staten. Det er Venstres klare ønske, at disse aktier efterfølgende sælges til private investorer som et led i regeringens moderniserings- og privatiseringstanker.

I Venstre har vi tillige noteret os, at EF bårler med krav om at lægge medlemslandenes eksportkreditordninger om til kommerciel drift i et omfang, der svarer til dette lovforslags opdeling. Vi har også noteret os, at de øvrige EF-lande er i gang med at tilpasse deres eksportkreditordninger til disse kommende krav, hvis man da ikke allerede har gjort det. Den kendsgerning, at kommercielle eksportkreditordninger efter den 1. januar 1993 kan være grænseoverskridende i EF-landene, gør også, at vi er nødt til at foretage denne opdeling nu, hvis den danske ordening ikke skal dø i kapløbet med de andre EF-landes.

Hvad angår forslaget om den konkrete opdeling i den kommercielle og den statslige del, mener vi i Venstre, at der er taget behørigt hensyn til de forskellige former og niveauer for garantier og kautioner. Vi lægger desuden vægt på, at når opdelingen har fundet sted, eksisterer der ikke noget konkurrenceforhold mellem det private aktieselskab og staten.

Vi er desuden opmærksomme på, at lovforslaget stadig væk er til høring i de forskellige organisationer, idet svarfristen endnu ikke er udløbet, og derfor vil vi gerne have lejlighed til at drøfte eventuelle høringssvar i udvalget, før vi lægger os fast på alle enkeltheder.

Anders Laubjerg (SF):

Med dette lovforslag om eksportkredit ønsker industriministeren at modernisere den nuværende ordening, som udelukkende eksisterer i statsligt regi, ikke på grund af et eksisterende monopol, men fordi det private initiativ ikke har ønsket at gå ind på dette særlige forsikringsområde.

Moderniseringen består i alt væsentligt i en privatisering af de korte kommercielle garantier på lande inden for OECD-området. Ved at læse bemærkningerne til lovforslaget får man imidlertid nemt det indtryk, at lovforslaget skal ses som udtryk for en EF-krævet tilpasning til det indre marked, men mig bekendt foreligger der ingen nye direktiver på dette område og slet ikke noget om, at EF-landenes eksportkreditter skal privatiseres. Derimod kan vi i fremtiden forvente, at eksportkreditordningerne for EF-landene skal hvile i sig selv, altså uden et statsligt subsidielement, men dette er jo i princippet allerede gældende i dag, hvis vi anskuer forholdene over en lang årrække.

På denne baggrund har jeg svært ved at se den saglige begrundelse for ministerens privatiseringsforslag. Hvorfor kan kommercielle kreditgarantier ikke fortsat formidles af en statslig institution, når hele ekspertisen ydermere allerede findes her? Svaret er, at det kan de da også lige så godt. I denne sammenhæng er Industrirådets kommentarer til lovforslaget af interesse. Jeg havde naturligvis ikke forventet, at Industrirådet direkte ville vende sig mod en privatisering af dele af den nuværende eksportkreditordning, det ville have været for stærk tobak. Men det er jo Industrirådets med-

[Anders Laubjerg]

lemmer, som i udpræget grad er eksportkreditordningens brugere, og i rådets bemærkninger til forslaget kan man indirekte læse, at man i grunden er ganske godt tilfreds med den nuværende ordning. Derfor anmoder Industrirådet også om forskellige overgangsordninger, indtil markedet for eksportkreditgarantier er blevet mere gennemsigtigt i EF-landene.

Hvad Industrirådet naturligvis ikke kan skrive, er, at industriministerens behov for en ideologisk markering her egentlig kommer på tværs af erhvervslivets interesse. Med lovforslagets gennemførelse kan erhvervslivet nemlig alene se hen til stigende præmier, men ikke nogen bedre service på dette særlige marked.

SF mener, at det muligvis er en god idé at opdele den nuværende eksportkreditordning i et rent kommercielt selskab, som primært tager sig af OECD-området, og et mindre kommercielt betonet selskab, som tager sig af ulandene og Østlandene. Men vi har svært ved at se, hvorfor dette ikke kan ske inden for rammerne af den nuværende ordning; vi savner en saglig begrundelse for selve privatiseringen. Ministeren opnår selvfølgelig en sidegevinst i form af en personalereduktion i den offentlige sektor på grund af nedlæggelsen af Eksportkreditrådet. Fra SF's side forventer vi naturligvis, at rådets medarbejdere sikres et tilbud om arbejde, enten i forsikringsaktieselskabet eller i anden offentlig virksomhed. Arbejdet skal jo fortsat udføres, da ministerens forslag ikke indebærer en rationalisering af den eksisterende eksportkreditordning.

Hvis SF skal stille sig positivt over for dette forslag, skal vi præsenteres for meget gode og saglige argumenter for privatiseringens samfundsmæssige gevinster.

Michael Kock (FP):

I modsætning til den forrige taler mener Fremskridtspartiet slet ikke, at garanti for eksportkreditter og kaution for eksportlån er en statsopgave. Derfor så vi helst, at staten trak sig helt ud af eksportkreditordningen, og derfor har Fremskridtspartiet også tidligere foreslået en privatisering af ordningen. Fremskridtspartiet støtter imidlertid ethvert skridt i den rigtige retning, og derfor er vi overvejende positive over for ministerens forslag om en delvis privatisering af eksportkreditordningen.

Danmark er alene i EF om at have en fuldt ud statsintegreret eksportkreditordning, og vi synes derfor, det er på tide, vi følger de positive, liberale strømninger, der kommer fra de øvrige EF-lande. Derfor støtter vi også, at Danmark tilpasser sig det indre marked og udskiller de korte kommercielle garantier til specielt OECD-landene i et forsikringsaktieselskab. Det skal fungere på kommercielle vilkår og senere sælges til private.

I den forbindelse vil vi gerne have klarlagt et par ting. Forslaget fortæller ikke præcist, hvornår salget skal påbegyndes, eller hvornår alle aktier i selskabet skal være solgt. Fremskridtspartiet vil gerne have indlagt en deadline i forslaget, så det sikres, at staten rent faktisk skiller sig af med aktierne, og i den forbindelse vil vi også gerne have et overslag over, hvad salget ventes at indbringe.

I bemærkningerne til forslaget skriver industriministeren, at garantigivningen for langfristede og mellemfristede kommercielle risici samt politiske risici bør forblive i rent statsligt regi. Mig bekendt kan store internationale forsikringselskaber som f.eks. Lloyds sagtens påtage sig disse risici, også de politiske. På den baggrund forstår jeg ikke, at industriministeren absolut vil beholde disse forsikringsformer i statsligt regi, men det næste skridt i sagen kan forhåbentlig blive, at også disse ordninger bliver privatiseret.

Moderniseringen af eksportkreditordningen ventes at medføre mindre statslig administration og mindre personalebehov. Det ser Fremskridtspartiet selvfølgelig positivt på, men vi vil gerne vide, hvor store besparelserne ventes at blive i kroner og øre og i antal årsværk.

Med hensyn til statslig kaution for løbende driftskreditter nævner ministeren, at det må være en naturlig opgave for den private sektor, og foreslår derfor, at ordningen udgår af den statslige ordning. Denne del af forslaget tilslutter Fremskridtspartiet sig selvfølgelig fuldt ud.

Såfremt forslaget vedtages, skal der nedsættes et eksportkreditudvalg bestående af en formand og seks medlemmer. Det fremgår, at udvalget skal bestå af fire repræsentanter for ministerierne og kun tre erhvervsrepræsentanter. Jeg finder det rimeligt, at bestyrelsen bliver udvidet med endnu en repræsentant for erhvervslivet, og at denne plads tildeles Industrirådet, som repræsenterer 90 pct. af ordningens brugere.

[Michael Kock]

Til slut vil jeg kraftigt opfordre ministeren til at tage Rigsrevisionens mange kritiske bemærkninger om den gamle ordning med i betragtning ved udarbejdelsen af den nye eksportkreditordning.

Sonja Albrink (CD):

Som mange tidligere ordførere har sagt, er det et vigtigt lovforslag, vi behandler i dag. Det er af største betydning for dansk erhvervsliv, at vi her ved indgangen til det indre marked får givet det de bedste muligheder.

Vi i CD er meget positive over for oprettelsen af et statsligt forsikringsaktieselskab. Jeg forstår, at vi under udvalgsarbejdet kommer til at diskutere spørgsmål om aktiesalg og lign.

Vi har fået en henvendelse fra Industrirådet, og Industrirådets kommentarer til dette lovforslag er noget, som også egner sig glimrende til udvalgsbehandlingen.

Vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet og prøve at få belyst de kommentarer, der allerede foreligger.

Lone Dybkjær (RV):

Det Radikale Venstre kan tilslutte sig hovedprincipperne i lovforslaget og vil gå positivt ind i det kommende udvalgsarbejde.

Kofod-Svendsen (KRF):

Kristeligt Folkeparti har medvirket til adskillige privateringsprojekter.

Når vi går ind og vurderer de enkelte projekter, gør vi det ikke primært af ideologiske grunde, men ud fra, hvad der er mest hensigtsmæssigt. Hvad er argumenterne for, og hvad er argumenterne imod?

Med hensyn til dette lovforslag kan vi godt se nogle argumenter for, men vi har også læst henvendelsen fra Industrirådet, og den vil vi gerne have ministerens kommentarer til. Jeg tror, ministeren er klar over, hvad jeg tænker på med den henvendelse af 31. oktober 1991.

Vi er også optaget af, om der er nogle negative følger af denne privatisering. Hvordan med nyetablerede virksomheder? Vil de blive lidt ringere stillet? Det må vi sikre at de ikke bliver.

Vi vil gå ind i udvalgsarbejdet med et positivt sigte. Men er der noget, som er knap så positivt, vil vi gerne have ændret det, så det også kan blive positivt.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Tak for den stort set meget positive modtagelse af lovforslaget.

Nogle af de problemer, der har været rejst omkring specielt nyetablerede og små og mellemstore virksomheder, ligger det også mig meget på sinde at få afklaret. Jeg håber, at vi under udvalgsbehandlingen kan få fjernet noget af den frygt, der er for nyetablerede og små og mellemstore virksomheder. Skulle der være behov for ændringer på det område, vil vi meget gerne medvirke til dem.

Den række af spørgsmål, der er rejst, vil jeg besvare under udvalgsbehandlingen, hvor jeg selvfølgelig vil medvirke positivt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 80:

Forslag til lov om Dansk Erhvervsudviklingsfond.

Af industriministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 30/10 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Nyrup Rasmussen (S):

Det forslag, der i dag er til første behandling, indeholder en rigtig grundtanke, en grundtanke om, at de mange små og mellemstore virksomheder har brug for – hvis vi i Danmark skal komme på omdrejningshøjde med vort udviklingsarbejde – at samfundet og virksomhederne finder sammen om at løfte vo-